

Britt Mogårds betydelse för en länskvinnoförbundsordförande

Minnen och reflektioner

Första mötet med Britt Mogård blev turbulent. Året var 1972 och jag representerade Västerbottens Moderata Länskvinnoförbund vid Kvinnoförbundets riksstämma. Valet av ordförande för de moderata kvinnorna utvecklades till en rysare. Skulle sittande ordförande väljas eller skulle Britt Mogård överta ordförandeklubban? Båda hade sina supportrar. Själv uppträdde hon och gruppen runt henne lugnt och avvaktande. Men ett antal stämmodeltagare tog sig an hennes sak. Vilket bland annat innebar att vi ombud fick information om Britts kvalifikationer. Det blev nattmanglingar och överläggningar inom båda lägren. Snart hade "Mogårdsfansen" min och majoritetens röster. Valet av ordförande genomfördes i god demokratisk anda. Med Britt i ledningen för de moderata kvinnorna blev förbundet sig aldrig likt. Törnrosasömnen var slut.

Som ordförande för Västerbottens Länskvinnoförbund upplevde jag att Britts betydelse för de moderata kvinnorna skedde på två plan. Dels genom konkreta utbildningsinsatser riktade direkt till kvinnorna. Dels genom tydligt agerande för ökad kvinnorepresentation och inflytande inom den moderata politiken.

Utbildningsinsatser

Det centrala Moderata Kvinnoförbundets (MKF) utbildningsinsatser var betydande. Politisk skolning för M-kvinnorna innebar ett brett perspektiv. Till exempel kunde det vara kurser i mötesteknik, kommunalpolitik och könsrollsfrågor. Andra inslag var de kommittéer och arbetsgrupper som MKF tillsatte. Med exempelvis teman som: "U-landspolitik, kultur, miljö, arbetsgivarna och den kvinnliga arbetskraften". Information om riksdagsmotioner, utredningar, uttalanden och internationella utblickar hörde även till MKF:s skolning av kvinnorna.

Upplysning om kurser och andra inslag skickades förutom till Länskvinnoförbundens ordförande och partiets ombudsmän, även direkt till de lokala Kvinnoföreningarnas ledning. Detta innebar bland annat att de sex lokala Moderata Kvinnoföreningarna i Västerbotten fick direkt information om kurser och aktuell moderat politik. Dessutom blev Länsförbunden via partiombudsmännen medvetna om att Kvinnoförbundet var en kraft att räkna med.

Utbildningshelgerna med Britt var effektiva och kunskapsintensiva. Hennes humor förgyllde kurserna. Ibland var det små glimtar som när hon framhöll att framtiden för Moderaterna var en sammanslagning av Ungdomsförbundet och Kvinnoförbundet. Men ibland kunde det vara något agerande som väckte munterhet. Jag minns särskilt ett sådant tillfälle. Moderatkvinnorna hade en utbildningshelg på ett stort och välrenommerat hotell. Vi var samlade till middag och en dansorkester spelade upp. När det började bli rörelse vid de andra borden, där det fanns åtskilliga män, reste sig Britt och sa: "Nu går vi upp". Vi gick upp till det tomma dansgolvet och Britt visade vägen i en glad och intensiv solodans där alla kursdeltagare deltog. Vilka skratt, vilken stämning och inga vidare störningar från herrborden. Vi avslutade måltiden och återgick till konferensen.

M-kvinnorna tar mark

Vid Moderata Samlingspartiets partistämman 1975 fanns inslag som visar att Kvinnoförbundet tog mark. Till exempel yrkanden om flera kvinnor i utskott och motion angående bildandet av en speciell grupp yngre kvinnor och handlingsprogram för jämställdhet. Ett annat exempel från stämman var när ett ombud ställde frågan varför de manliga kandidaterna till partistyrelsen presenterades med sina yrkestitlar men de kvinnliga kandidaterna, med ett undantag, presenterades som fru. Hon fick svaret att det förmodligen berodde på tanklöshet och uppgifter som kommit in.

Men det fanns även en tveksamhet när det gällde MKF:s aktionsplan. I Medborgaren oktober 1976 intervjuas undertecknad och en ordförande för ett annat Länskvinnoförbund. I intervjun uttryckte jag: "Det ger oss kvinnor på länsförbunds nivå en annan styrka, när vi känner det här stödet. Men vi får ingenting gratis om vi skall komma någonstans, måste vi trots allt slåss". Den andra länskvinnoförbundsordföranden håller i sitt uttalande med om: "Visst måste något göras för att förbättra kvinnorepresentationen". Men framhåller samtidigt att hon dessvärre ser stora praktiska problem med att genomföra aktionsplanen. Vidare säger hon: "Det kommer att bli mycket svårt att välja en person som har tid och möjlighet att ställa upp därför att kvinnorna i dag är i hög grad dubbelarbetande. Dessutom får den som väljs ett mycket stort tryck på sig som det kan bli svårt att leva upp till". Slutligen tror hon: "Aktionsplanens genomförande kan komma att medföra stora stridigheter inom partiet".

För oss i Länskvinnoförbunden var det angeläget att få kvinnliga moderata riksdagsledamöter som föreläsare. Britt Mogård ställde upp när hon hade möjlighet. Hon var en populär föreläsare. Till och med när det var vad som kunde bedömas som mindre intressanta ämnen kom åtskilliga. Så till exempel minns jag när vi lyckades få henne som föreläsare i Skellefteå om SIA-utredningen, att det var ett välbesökt möte.

Britt går vidare

Utöver Britts utbildningsinsatser hade hon även, som jag upplevde det, skapat en medvetenhet bland männen i partiet att ge mera utrymme för kvinnorna. Personligen upplevde jag det när jag blev placerad som andra namn på en riksdagslista inför valet.

Britt arbetade hårt för att lansera moderata kvinnor i riksdagsvalet. För Länskvinnoförbunden gällde det att få fram kandidater. I trängda lägen kunde man till och med "gå över ån efter vatten". Ett åskådligt exempel var när M-kvinnorna i ett grannlän hade hört att jag fått en rektorstjänst i deras län. Nu ville de att jag skulle bli deras riksdagskandidat. Men tyvärr kunde jag inte lösa deras problem eftersom jag redan var riksdagskandidat i Västerbotten.

Att det gällde att ge plats för kvinnor tycktes även ha påverkat en del i Moderata Samlingspartiets ledarskikt. Ett exempel fick vi moderata kvinnor när vi följde med Gösta Bohman på hans valturné i Västerbotten. Under turnén framhöll han att kvinnorna borde få medverka vid de aktuella torgmötena. Ibland blev det så.

När Britt blev skolminister hade jag som rektor telefonkontakt med utbildningsdepartementet i en allmän skolfråga. Det dröjde inte länge förrän jag hade en glad och intresserad skolminister som ringde upp och ville ha information. Jag blev imponerad av att en upptagen skolminister gav sig tid till personligt engagemang.

Sammanfattning

Givetvis var Britt inte ensam i arbetet för de moderata kvinnorna. Liksom vid det första mötet, när hon valdes till ordförande för MKF, hade hon en grupp kvinnor omkring sig. Men Britts arbetsinsats, kunnighet, oräddhet och karisma medverkade till en större medvetenhet och ett ökat politiskt engagemang hos de moderata kvinnorna. Vi kvinnor som var med under Britts era fick naturligtvis vår beskärda del av medgång och motgång inom partiet. Kvar står dock att det var Britt Mogård som, tillsammans med andra framsynta kvinnor, utbildade, ställde krav och banade väg för de nya moderata kvinnorna.

Elly Gunnarsson

Elly Gunnarsson

Sjuksköterska, vårdlärare, gymnasieinspektör, fil dr.

Ordförande för Moderata Länskvinnoförbundet i Västerbottens län 1971 – 1978.

Ledamot i Kommunfullmäktige i Skellefteå och Örnsköldsvik.

Ersättare för ledamot i riksdagen 1976